

eu/digital-agenda/en/news/brochure-citizens-speak-out-loud-er-call-european-eparticipation

5. E-participation. Work Programme, 2007 [Electronic resource]. – Available at : http://www.unic.pt/images/stories/publicacoes/eparticipation_workpgm.pdf

6. European eParticipation. Summary Report. November, 2009 [Electronic resource]. – Available at : <http://ec.europa.eu/information.../document.cfm>

7. Treaty on European Union [Electronic resource]. – Available at : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:326:FULL:EN:PDF>

8. White Paper on European Governance [Electronic resource]. – Available at : http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2001/com2001_0428en01.pdf

Кеда М.К.

к.і.н., доцент кафедри всесвітньої історії, заступник директора з наукової роботи та міжнародних зв'язків Навчально-наукового інституту історії, етнології та правознавства імені О.М.Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАКТИК В ЧНПУ

Автор висвітлює досвід викладання євроінтеграційних дисциплін і становлення європеєзнавчих студій у Чернігівському національному педагогічному університеті імені Т.Г. Шевченка та акцентує увагу на процесі імплементації наукового проекту з історії європейської інтеграції програми ЄС Erasmus+напряму Jean Monnet «Навчальний модуль «Концепт Європи: від ідеї до реалізації». Увагу приділено труднощам та перспективам розвитку євроінтеграційних практик у ЧНПУ.

Ключові слова: європейські студії, концепт Європи, євроінтеграційні дослідження.

The author reveals the experience of teaching of European Studies in Chernihiv National T.G. Shevchenko Pedagogical University and focuses on implementing the research project on the history of European integration “The Concept of Europe: from idea to implementation”. The attention paid to the challenges and prospects of European Studies in CHNPU.

Keywords: European studies, the concept of Europe, European research.

Одним із важливих компонентів інтернаціоналізації вищих навчальних закладів є суттєве зростання в останні роки уваги освітян та науковців до європеєзнавчої тематики. Євроінтеграційна проблематика в Чернігівському національному педагогічному університеті імені Т.Г. Шевченка (ЧНПУ) до 90-х рр. ХХ ст. була розпорошена у складі різних навчальних дисциплін і найбільш виразно представлена у Навчально-науковому інституті історії, етнології та правознавства імені О.М. Лазаревського ЧНПУ в курсах Новітньої історії країн Європи і Америки та історії міжнародних відносин, що знайшло відображення у значній кількості курсових, бакалаврських, дипломних, магістерських робіт та спеціальних наукових розвідок студентів, аспірантів та викладачів з європейської тематики.

В якості особливого вектору викладання євроінтеграційна тематика в ЧНПУ виокремилась 2005 р., як напрямок роботи кафедри всесвітньої історії. Впродовж п'яти років тут читався курс «Європейський вибір України». Його логічним продовженням став більш розлогий спеціальний курс «Європейська інтеграція: історія і сучасність», що читається з 2012 р. до сьогодні.

Принципово нову сторінку процесу викладання та дослідження євроінтеграції відкрив проект програми ЄС Erasmus+ напряму Jean Monnet «Навчальний модуль «Концепт Європи: від ідеї до реалізації», зареєстрований ЕАСЕА (Виконавчим агентством з культури, освіти та аудіовізуальних засобів Єврокомісії ЄС) під номером: 565243-EPP-1-2015-1-

UA-EPPJMO-MODULE. Її імплементація в університеті розпочалась на базі Навчально-наукового Інституту історії, етнології та правознавства імені О.М. Лазаревського у 2015 році. Термін реалізації становить три роки: 01.09.2015 – 31.08.2018. Координатор проекту – доцент кафедри всесвітньої історії Кеда Марина Костянтинівна. Основний склад проектної команди: доц. Ващенко А.В., доц. Гаврилов В.М., доц. Соломенна Т.В., доц. Петровська Ю.М., доц. Коваленко О.О., ст.в. Казимір В.А., ст.в. Приходьон О.Ю.

Проект спрямований передовсім на промоцію Європейських студій в Інституті історії, надання можливості отримати перший викладацький досвід з європезавчих студій для молодих вчених; заохочення наукових досліджень з питань історії Європейського Союзу. Програма Модулю включає в себе два тематичні розділи: 1) вивчення історії європейських інтеграційних процесів, появи і розвитку ідеї союзу європейських держав; 2) аналіз трансформаційних змін ЄС на сучасному етапі, роль України у цьому процесі та перспективи співпраці.

Змістова частина проекту представлена 91 годиною аудиторних занять, що включають різноманітні форми роботи (лекції, семінари, колоквиум, Euro-quizzes, моделювання, проекти тощо), а також міжнародною конференцією «Концепт Європи у політичному дискурсі та соціокультурному наративі», трьома студентськими конференціями та підготовкою понад 10 навчально-методичних видань. Підсумковою формою контролю для студентів є залік, який проходить у формі освітнього заходу «Модель ЄС».

В ході імплементації проекту вже видано інформпаке-ти для забезпечення навчального процесу, підготовано до друку переклад «Трактату про встановлення миру у світі християнському» І. Подєбрада, в процесі підготовки навчально-методичний посібник (практикум) «Становлення ідеї Європейської єдності», започатковано новий розділ «Європейські студії» у щорічному збірнику наукових студентських праць «Juvenia Studia», створено нову секцію «Модернізаційні процеси в країнах Європи» у щорічній конференції молодих учених та студентів, що традиційно проводиться на базі Інституту історії.

Даний проект також сприяє налагодженню контактів

між зацікавленими особами регіону: управлінням освіти Чернігівської міської ради, шкільними Євроклубами, чернігівським відділенням МАН, вчителями шкіл міста, задіяними у викладанні історії Європи. Зокрема, 2017 року Моделювання ЄС проходить за участю школярів міста (задіяно учнів 32 шкіл). Проведення міжнародної та студентських наукових конференцій сприяє згуртуванню дослідників регіону, України та інших країн.

Труднощі, що виникають в процесі імплементації проекту, можна поділити на організаційні та змістові. З-поміж організаційних варто відмітити, що Університет робить тільки перші кроки по імплементації проектів технічної допомоги ЄС, а отже тільки починає набувати відповідний юридичний та фінансово-господарський досвід. У змістовому відношенні євроінтеграційні курси наразі залишаються недостатньо забезпечені динамічним оновленням наукової літератури у фондах бібліотеки університету, а наявні публікації швидко втрачають актуальність. До об'єктивних перешкод відноситься також недостатньо високий рівень володіння окремими студентами іноземними мовами. Це ускладнює вивчення оригінальних документів з євроінтеграційної тематики, переклад яких відсутній в україномовному науковому просторі. Учасники проекту та адміністрація Університету активно працюють над удосконаленням відповідної методичної, наукової та технічної бази. Безумовну допомогу та інформаційну підтримку надають ЕАСЕСА та Національний Еразмус+ офіс-Україна.

Таким чином, євроінтеграційний вектор досліджень та викладацьких практик в ЧНПУ на сьогодні належить до пріоритетних у стратегії інтернаціоналізації університету, і закладена в останні роки методична і наукова база значно розширила можливості вивчення та викладання європейської тематики взагалі та історії і сучасності ЄС зокрема.